

222367 - Hülle Nikahı

Soru

Hülle Nikahı Nedir?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi:

Koca eşini iki defa boşarsa onu tekrar zimmetine geri döndürebilir. Yüce Allah şöyle dedi: “(Dönüş yapılabilecek) Boşama iki defadır. Sonrası, ya iyilikle geçinmek ya da güzellikle bırakmaktır.”

Şayet üçüncü defa boşarsa kadın kocaya haram olduğu gibi yeni akit ve yeni mehir olsa bile tekrar evlenemez. Tekrar evlilik ancak kadının başka bir erkekle geçerli bir nikah akdi ile evlenmesi, cinsel ilişki kurması, daha sonra kadını isteğiyle boşamasıyla veya vefat etmesiyle eski kocasıyla evlenebilir. Ayette şöyle geçmektedir: “Eğer erkek karısını (üçüncü defa) boşarsa, kadın, onun dışında bir başka kocayla nikâhlanmadıkça ona helâl olmaz. (Bu koca da) onu boşadığı takdirde, onlar (kadın ile ilk kocası) Allah’ın koyduğu ölçüleri gözetebileceklerine inanıyorlarsa tekrar birbirlerine dönüp evlenmelerinde bir günah yoktur. İşte bunlar Allah’ın, anlayan bir toplum için açıkladığı ölçüleridir.” (Bakara 230)

Aişe r.a’dan rivayetle Rüfaa el Kurazi bir kadınla evlendi ve sonra üç defa boşadı. Kadın başkasıyla evlenmiş fakat kadın ikinci kocasından şikâyet ederek cinsel ilişkiye muktedir olmadığını iddia etmiştir. Nebi s.a.v kadının tekrar birinci kocaya dönmek istediğini anlamış ve şöyle demiştir: “Gerçek anlamda cinsel ilişki kurulmadan tekrar birinci kocaya dönemezsin”. (Buhari 5011, Muslim 1433)

İkincisi:

Boşanan erkek veya kadının tekrar birbirlerine dönmek için “Hülle Nikahı” olarak bilinen yöntemle Allah’ın şeriatına yönelik hile yapmaları caiz değildir. Hülle Nikahının birkaç yöntemi mevcuttur. Bunlardan bazıları şöyledir:

1-Boşayan erkek, boşanan kadın veya kadının velisi; bir erkeği kiralar. Bu erkekle anlaşma yapılır ve bir ücret karşılığında nikah akdi kıyılır, cinsel ilişki gerçekleşir ve sonra o da kadını boşar.

2-Bir erkeğin herhangi bir anlaşma olmaksızın boşanmış kadınla evlenmesidir. Ancak amacı birinci erkeğe helal olması olduğu için sonradan boşar.

Şüphesiz bu amaçla hülle akdi haram ve geçersiz bir akit olduğu gibi lanete maruz kalmaktadır. Abdullah b. Mesud r.a şöyle dedi: “Rasulullah s.a.v, hülle yapan ve yaptıran kişiye lanet etmiştir.” (Tirmizi 1120, Nesai 3416)

İbn Kayyim r.h Şöyle dedi:

Nebi s.a.v’in bu iki tür insana lanet etmesi, ya yüce Allah’ın onlara lanet ettiğinden haber vermektir ya da onların üzerine beddua olup lanet okumaktır. Her iki durumda da bu işin haram ve büyük günah olduğunu gösterir. (Zad el Mead fi Hedyi Hayrilibad 2/672)

Ukbe b. Amir r.a’dan rivayetle Rasulullah s.a.v şöyle dedi: “Size kiralık tekeden haber vereyim mi?” Sahabeler: “Evet ey Allah’ın Rasulü!” diye cevaplayınca Rasulullah: “O, hülle yapandır, Allah hülle yapan ve kendisine yaptırılan kişiye lanet etmiştir”. (İbn Mâce 1936)

Bu hadisler hülle nikahının haram olduğunu, büyük günahlardan olduğunu ve geçersiz olduğunu göstermektedir.

El Mevsua el Fıkhiye 10/256-257’de şöyle geçmektedir:

Maliki, Şafii, Hanbeli ve Hanefi mezhebinde Ebu Yusuf’un mezhebine göre bu nikah, yukarıda belirtilen iki hadis gereğince geçersizdir. Çünkü helalleştirme niyetiyle yapılan akit geçici bir nikah akdidir. Şüphesiz vakit ile sınırlandırmak nikah akdini bozar. Nikah geçersiz olduğuna göre helalleştirme de gerçekleşmez. Bunu Ömer r.a’nın sözü destekler. “Vallahi bana hülle yapan veya

yaptıran biri getirilirse onları (ölümüne) recmederim/taşlarım.”

Şeyh Abdulaziz b. Baz r.h Şöyle dedi:

Bunu yapan kimse çok kötü bir şey yapmış olur hatta yaptığı nikahın geçersizliğinden ötedir ve o gerçek anlamda zinakârdır. Çünkü o kadınla onun eşi olması, onu haramda koruması, iffetini koruması ve neslin devam etmesi amacıyla çocuk yapması için evlenmemiştir. Bilakis kiralık bir teke olarak gelmiştir ve bir önceki kocaya helal olması için bir defa cinsel ilişki kurar ve sonra ondan ayrılır. Bu hülle nikahı olup batıldır. Şer’i bir uygulama olmadığı gibi bu niyetle olduğu için birinci kocaya da helal olmaz. Çünkü hülle amacıyla yapılan nikah geçersiz bir nikahtır. Yüce Allah şöyle dedi: “Başka bir kocayla nikahlanıncaya kadar...” bu ise kiralık tekedir. Şer’i bir evlilik değildir.

Hülle nikahının haram oluşu hususunda akitte hülle şartı zikredilmesi veya zikredilmemesi konusunda fark yoktur. Başkası şart koşmazsa bile ikinci kocanın bu amaçla davranması haram olan bir hülle türüdür.

İbn Kayyım r.h Şöyle dedi:

Medine ehli, Hadis ehli ve fıkıh ehli arasında hüllenin söz ile veya kasıt ile oluşması arasında fark yoktur. Çünkü akitlerde maksatlar muteber olup ameller niyetlere göredir. Anlam ve amaç hasıl olduktan sonra sözcüklere itibar edilmez. Çünkü lafız ve sözcükler vesiledir. Amaçların gerçekleşmesiyle hükümleri geçerli olur. (Zad el Mead fi Hedyi Hayrilibad 5/110)

Daimî Fetva Kurulu alimleri şöyle dedi:

Bir erkek bir kadınla hülle nikahına niyet eder veya anlaşma yaparsa nikah batıl olup geçerli değildir. (Daimî Fetva Kurulu 18/439)

Beyhaki, el Sünen el Kubra 7/208 şöyle rivayet eder: Nafi’ r.a şöyle dedi: Bir adam İbn Ömer r.a’ya gelir ve şöyle sorar: Bir adam eşini üç defa boşar, daha sonra anlaşma olmaksızın birinci eşine helal olması için başka bir adam onunla evlenirse bu durumdan sonra birinci kocasına helal olur mu?

Cevap: Hayır, ancak istekle nikah yapılması gerekir. Biz bunu s.a.v'in zamanında zina sayardık.

Şeyh Muhammed b. Salih el Useymin r.h Şöyle dedi:

İkinci koca, birinci kocaya helal ettirme niyetinde olursa birinci kocaya da helal olmaz ve nikah akdi geçersiz olur. Çünkü hülle niyetinde olan kişi lanete dahil olur. Nebi s.a.v şöyle demiştir: "Ameller niyetlere göre değerlendirilir, her kişiye niyet ettiği vardır." (El Şerhul Mumti ala Zad el Mustekni 12/176-177)

Şeyhulislam İbn Teymiyye r.h tüm hülle şekillerini haram ve batıl olan kategoride şöyle zikretmiştir:

Bir adam üç defa boşadığı kadın, başka bir erkekle evlenmediği takdirde tekrar kendisine helal olmaz. Yüce Allah bunu kitabında zikretmiş, sünnette de varid olmuş ve ümmet de bu konuda icma etmiştir. Şayet bir adam kadınla evlenip onun birinci kocasına helal olması niyetinde olursa bu nikah haram olup batıl ve geçersizdir. İster onunla evliliği devam ettirme niyetinde olsun veya onu hemen boşasın ister bunu nikahta şart olarak zikretsın veya akitten önce zikretsın ve sözel olarak zikretmesin hüküm değişmez. Bilakis onun bu yöndeki niyetinin olması nikahın batıllığı açısından yeterlidir. Boşanmış kadının veya velisinin haberi olsun veya olmasın onu üç defa boşayan eşinin haberi olsun veya olmasın, kişi bunu sevap niyetine yapmış olsa bile caiz değildir. Yani geçici olarak evlenip onun çocukları için ve boşanmış olarak zarar görmemesi düşüncesiyle onun tekrar birinci kocasına dönmesi niyetiyle evlenmesi caiz değildir.

Üç defa kadını boşayan kocanın boşadığı kadınla tekrar evlenmesi ancak bir şartla caizdir. Başka erkek bu kadınla isteğiyle evlenir, ilişki kurulur daha sonra bu koca ölür veya isteği ile boşar ya da akit feshedilirse birinci koca onunla evlenebilir. Kitap, sünnet ve sahabelerden rivayet edilen hüküm budur. Ayrıca tüm fıkıh alimleri, Malik bin Enes, Evzai, Leys b. Davud el Haşimi, Ebu Heyseme Zuheyr b. Harb, Ebu Bekir b. Ebu Şeybe, Ebu İshak el Cevzeceni ve İmam Şafii bu görüştedir. (İkamet el Delil ala İbtal el Tahlil s. 6-8)

En iyisini Allah bilir.